

ἀλλαξοστόμισμα τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλὰ ξοστομίζω.

Ἀλλαγή της τροφῆς : Ἀλλαξοστόμισμα σοῦ μύρισε ;
συνών. ἀλλὰ ξοφαγιά.

ἀλλαξοστόρησι ή, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. ἱστόρησι, παρ' ὃ καὶ ἱστόρησι.

Ἀλλοιώσις της ὁψείως ἔνεκα παθήσεως καὶ μάλιστα ἔνεκα ψυχικῶν παθῶν, οἷον φόβου, λύπης κττ. Συνών. ἀλλαξομοισίδισμα, ἀλλαξομουτσούνισμα 1.

ἀλλαξοστορίζω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. ἱστορία, παρ' ὃ καὶ ἱστορία.

Ἀλλοιοῦμαι τὴν ὄψιν εἴτε ἐπὶ τὸ κρεῖσσον εἴτε ἐπὶ τὸ χειρόν : Ὡς τοῦ τό 'πα, ἀλλαξοστόρισε. Πβ. ἀλλὰ ξομουριάζω.

ἀλλαξοστρατιά ή, ἀμάρτ. ἀλλοξοστρατιά Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. στρατία.

Ἀλλαγή τοῦ δρόμου, ἀλλαγή διευθύνσεως πορείας : Ὡς τὴν ἀλλαξοστρατιά τά 'χασα κι ἀδὶς νὰ πάρ' ἀπάνω πῆρα κάτω.

ἀλλαξοστρατίζω Ἄνδρ. (Κόρθ.) Σίφν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. στρατία ἢ ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλλὰ ξοστρατιά.

Μεταβάλλω διεύθυνσιν πορείας.

ἀλλαξοστρίφι τό, Ἐλευσ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. στρίφι.

Παιδιά παιζομένη ὡς ἐξῆς. Χαράσσεται γραμμὴ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς ἀφετηρία. Ὁ ὀρισθεὶς παίκτης κύπτει ἔχων τοὺς πόδας ἐκατέρωθεν ταύτης. Εἶτα ὑπερπηδᾷ τὸν κύπτοντα ἢ λεγομένη μάννα, εἰς ὃ δὲ σημεῖον φθάσῃ, μεταβαίνει καὶ κύπτει ὁ παίκτης. Ὑπερπηδοῦν μετὰ φορᾶς αὐτὸν ἀκολουθῶς οἱ συμπαίχται ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον πατοῦντες ἐπὶ τῆς ἀφετηρίας. Ἡ μάννα ὑπερπηδᾷ πάλιν καθ' ὅμοιον τρόπον, εἰς ὃ δὲ σημεῖον φθάσῃ, μετατοπίζεται καὶ κύπτει ὁ πρῶτος παίκτης. Τότε ὑπερπηδοῦν καὶ οἱ λοιποὶ διὰ διπλοῦ ἄλματος μετὰ φορᾶς ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας, κατόπιν δὲ διὰ τριπλοῦ ἄλματος. Ὁ ἀποτυγχάνων εἰς τὸ ἄλμα ἀντικαθιστᾷ τὸν πρῶτον παίκτην.

ἀλλαξοτοπῶ ἀμάρτ. ἀλλαξουτοπῶ Ἰμβρ. Λήμν. Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀλλὰ ξότοπος.

Ἀλλάζω τὸν τόπον πράγματός τινος, τοποθετῶ τι ἀλλαχοῦ ἔνθ' ἄν. : Ὁνὰ τ' ἀπότιπα, ποῖός τ' ἀλλαξοτόπησε ; (ἐδωνὰ τὸ ἐτοποθέτησα κτλ.) Σαμοθρ. Καὶ ἀμτβ. ἀλλάσσω τόπον ἢ κατοικίαν Λήμν. : Οἱ γ-δρονιτις ἀλλαξουτουπήσαν κι κ'τάζ'νι 'ς τοῦ δέδρου.

ἀλλαξοφαγιά ή, πολλαχ. ἀλλαξουφαῖα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. φαγεῖ διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά.

Ἀλλαγή της τροφῆς ἔνθ' ἄν. : Ἡ ἀλλαξουφαῖα μὴ 'φχαρίστ'σι σήμερα Αἰτωλ. Συνών. ἀλλὰ ξοστομισμα.

ἀλλαξοφαγίζω ἀμάρτ. ἀλλαξουφαῖζον Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. φαγεῖ.

Ἀλλάσσω τροφήν : Πρέπ' ν' ἀλλαξουφαῖζ' κἀνένας, δὲν κἀν' οὔλον τοῦ ἰδίου φαεῖ. Ἀλλαξουφαῖσαι σήμερα. Ἀλλαξουφαῖσμένους εἶμι σήμερα. Συνών. ἀλλὰ ξοστομίζω.

ἀλλαξοφεγγαριὰ ή, σύννηθ. ἀλλὰ ξοφεγγαριὰ πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. φεγγάρι.

1) Νέα σελήνη, νομηνία σύννηθ. 2) Ἡ μετατροπὴ της φάσεως τῆς σελήνης ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τετάρτου εἰς ἄλλο τέταρτον Κρήτ. : Δὲν κἀνομένε δονγάδα, γιατί εἶναι ἀλλαξοφεγγαριὰ (τὰ κατὰ ταύτην πλυνόμενα ἐνδύματα, ὡς πιστεύουν, σήπονται).

ἀλλαξοφεγγιά ή, Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀλλαξουφιγγιά Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. φέγγος.

Ἀλλαγή φωτὸς ἢ χρώματος, ἥτοι ἐμφάνισις πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀσυνήθους χρώματος ἔνεκα ἰσχυρᾶς ψυχικῆς συγκινήσεως : Ἀλλαξοφεγγιά τοῦ 'ρθε, ἅμα ἄκουσε τὸ θάνατο τῆς μάννας του Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Μὴ βάρισι νὰ μπάτσα κι μοῦ 'ρθι ἀλλαξουφιγγιά Αἰτωλ. Ἐπισα κἀτ' ἀπ' τοῦ παλκόν' κι μοῦ 'ρθι ἀλλαξουφιγγιά.

ἀλλαξοφόρι τό, ἐνιαχ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλὰ ξοφορῶ ὑποχωρητικῶς.

Ἐνδυμα καθαρὸν ἢ καινουργὲς πρὸς ἀλλαγὴν παλαιοῦ ἢ ρυπανθέντος.

ἀλλαξοφοριάζω Ἡπ. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλλὰ ξοφόρι.

Ἀλλάσσω ἐνδύματα, ἀντικαθιστῶ τὰ παλαιὰ ἐνδύματα διὰ καινουργῶν : Πῆι 'ς τοῦ σπὶτ' κι ἀλλαξοφορίασι γὰ νὰ πάη 'ς τοῦ παγγύρ' (πανηγύρι). Τῇ Λαμπρῇ ἀλλαξοφουριάζουν οὐλ' οἱ ἄνθρωποι. Πβ. ἀλλὰ ξοφορῶ.

ἀλλαξοφορῶ Θήρ. Κρήτ. Πελοπν. (Κυνουρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τῶν ρ. ἀλλάζω καὶ φορῶ.

1) Ἀντικαθιστῶ τὰ παλαιὰ καὶ καθημερινῆς χρήσεως ἐνδύματα διὰ καινουργῶν ἢ ἐορτασίμων, συνήθως ἢ μετοχ. ἔνθ' ἄν. : Ἀλλαξοφορεμένος εἶναι σήμερο ὁ πατέρας μου, φαίνεται πῶς θὰ πάη 'ς τὸ πανηγύρι Κρήτ. 2) Ἐνδύομαι τὰ ἱερατικὰ ἄμφια, ἐπὶ ἱερέως Θήρ.

Πβ. ἀλλὰ ξοφοριάζω.

ἀλλαξοφτειάνω ἀμάρτ. ἀλλαξοφτειάνω Κρήτ. ἀλλαξοφειάζω Κρήτ.

Ἐκ τῶν ρ. ἀλλάζω καὶ φτειάνω.

1) Ἐπιδιορθῶνω τὰ παλαιὰ ἐνδύματα ἀντικαθιστῶν τὸ ἐφθαρμένον μέρος αὐτῶν διὰ καινουργούς ὑφάσματος.

2) Πλέκω τὸ φθαρὲν μέρος περιποδίου : Ἀλλαξοφειάζω τοοὶ κάρτσες μου ποῦ θέλαν μύτες καὶ φτέρνες. 3)

Ἐκστρέφω, μεταγυρίζω ἔνδυμα.

ἀλλαξόφτειασμα τό, ἀμάρτ. ἀλλαξόφτειασμα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλὰ ξοφτειάνω.

Ἐπιδιόρθωσις τῶν ἐφθαρμένων μερῶν τῶν περιτοδίων : Οἱ κάρτσες μου ἐτροπήσανε καὶ θέλουνε άλλαξοφύλλισμα. Πβ. άλλαξοφύλλισμα.

άλλαξοφύλλης ὁ, Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. φύλλο.

Ἐνδυμα μάλιστα γυναικεῖον καθημερινῆς χρήσεως, τοῦ ὁποίου ἔχουν ἀντικατασταθῇ τὰ τετριμμένα μέρη : Ἄϊδε βάλλε, ἐνῆ, τὸν άλλαξοφύλλη σου ποῦ μοῦ γιουρίζεις μὲ τὸ τσαινούργιο!

άλλαξοφυλλιάζω Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάζω καὶ τοῦ οὐσ. φύλλο.

Ἐπιδιορθῶνω παλαιὰ ἐνδύματα ἀντικαθιστῶν τὰ ἐφθαρμένα αὐτῶν μέρη διὰ νέων τεμαχίων ὑφάσματος Μέγαρ.

άλλαξοφύλλισμα τό, Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ ρ. άλλαξοφυλλιάζω.

Ἀντικατάστασις τῶν ἐφθαρμένων μερῶν τῶν ἐνδυμάτων. Πβ. άλλαξοφύλλισμα.

άλλάργα ἐπίρρ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Οἶν.) Τσακων. Τήν. ἀλλάγκα Κύπρ. ἀλλάργο Κεφαλλ. Κρήτ. Μακεδ. (Γκιουβ.) Πελοπν. (Λακων.) Τήν. κ. ἀ. ἀλλάργο Λέσβ. ἀλλάργου Θήρ. Ἰθάκ. Κάμπ. Κάσ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μέγαρ. (καὶ ἀλλάργα) Μεγίστ. Νάξ. Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Οἶν.) Σίφν. Σύμ. Σῦρ. Τήλ. κ. ἀ. ἀλλάργου Κάμπ. ἀλλίργα Ἡπ. (Χουλιαρ.) ἴάργα Ἀπουλ. (Καλημ.) Ἡπ. Θεσσ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Τήν. ἴάργα Ἀπουλ. Θεσσ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ἴάργο Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *alla larga*.

1) Πόρρω, μακρὰν σύνηθ. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Οἶν.) Τσακων. : Ἀλλάργα σιάσου - πῆγαινε. Μένω ἀλλάργα. Τὸ σπῖτι εἶναι ἀλλάργα ἀπεδῶ σύνηθ. Εἶμαι ἴάργα Μπόβ. Ἀάργα εἶναι ὁ λαγὸς Τήν. Τὸ χωριό μου εἶναι ἀλλάργου Τήλ. Πάω ἀλλάργον! Σίφν. Δῆψε ἀλλάργα ἀσ' σὴ φωτιά Οἶν. || Φρ. Ἀλλάργα ἀπὸ τέτοιο ἀνθρώπο! (ἐπὶ ἀνθρώπου κακοῦ) σύνηθ. Ὁζου ἀπεδῶ καὶ ἀλλάργον! (λέγεται ὁσάκις γίνεται λόγος περὶ νεκρῶν ἢ περὶ τῶν κατὰ τὰς νεκρικὰς τελετὰς πρᾶττομένων) Κεφαλλ. || Ἄσμ.

Ἀλλάργο-ν-εἶναι καὶ μακρὰ καὶ ποταμὸς καὶ δάση καὶ ἃ δέψω καὶ χαιρετισμό, δὲν ἔχει πῶς περάση Κρήτ.

Ἀλλάργον μου καὶ ἀλλάργον σου, μακρὰ σου καὶ μακρὰ μου, δὲ θέλω πλὴν μου νὰ περνᾷς ἀπὸ τῆ γειτονιά μου

Κάμπ. Καὶ μετὰ τῆς προθ. ἀπό: ἔρχομαι ἀπ' ἀλλάργα Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Ἐφίρι εἶνα δάσκαλον ἀπ' ἀλλάργα μέρους Σάμ. Ἐφταξα ἀπ' ἀλλάργο Κρήτ. Φώναξε ἴπὸ ἀλλάργου Μέγαρ. Ἀπ' ἀλλάργου ἐντράνεϊνα (ἐβλεπα) Οἶν. Σπανίως δὲ καὶ μετὰ τῆς προθ. εἰς καὶ τοῦ ἀρθρ. τὰ: Ἡμεὲς λέουμιν νὰ φύουμουν, ἂν θέλῃ ἡ Θιός, εἰς τ' ἀλλάργου Λιβύσ. β) Ἀπὸ μακρὰν, μακρόθεν Πελοπν. (Σουδεν.): Τὰ ἡφσρα ἀλλάργα τὰ ξύλα. 2) Κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, σπανίως πολλαχ. : Γνωμ.

Ἀλλάργ' ἀλλάργα τὸ φιλεῖ γὰ νὰ ἡχη νοστιμάδα πολλαχ. 3) Μικρὸν κατὰ μικρόν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον Πελοπν.: Τὸ συγγλίσανε τὸ σφαχτό, τὸ ψήσανε ἀλλάργα ἀλλάργα.

άλλαργαδινὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. άλλαργαδ'νὸς Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀλλάργα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ινὸς κατὰ σύμφωρ. πρὸς τὸ βραδινός.

Ὁ μακρὰν εὐρικόμενος, μακρινός. Συνών. ἀλλάργινός.

άλλάργαθε ἐπίρρ. Λευκ. ἀλλάργαθενε Λευκ. ἀλλάργαθες Λευκ. ἀλλάργουθε Λευκ. ἀλλάργουθενε Λευκ. ἀλλάργουθες Λευκ. ἀλλάργουθε Λευκ. ἴάργοι-τε Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀλλάργα.

Ἀπὸ μακρὰν, πόρρωθεν: Τὸν ἀγνάντεψα ἀπ' ἀλλάργαθε Λευκ. Τὸν ἡῦρε ἴάργοι-τε (ἡῦρε = εἶδε) Μπόβ.

άλλαργάρισμα τό, Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Μῆλ. ἀλλάσαρ'μα Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλλάργάρω κατὰ τὰ ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παραγόμενα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἀπομακρυνσις.

άλλαργάρω σύνηθ. ἀλλαργάρου βόρ. ιδιῶμ. ἀλλαργέρω Κάμπ. Κάσ. Σίφν. Σύμ. ἀλλαργέρνω Θήρ. Κρήτ. κ. ἀ. ἀλλασέρνου Ἰμβρ. ἴαργάρω Κύθν. Νάξ. (Δαμαρ.) Χίος ἴαργέρω Κάμπ. Σύμ. Τήλ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *allargare*. Τὸ ἀλλαργέρω καὶ παρὰ Σομ.

Ἀμτβ. ἀπομακρύνομαι σύνηθ.: Ἀπῆτις ἀλλαργάραμε, ἐκούσαμε τοὶ βαλλωθῆες (πυροβολισμοὺς) Κρήτ. Ἀλλάργα' ἀπὸ τὸ χωριό αὐτόθ. Ἀμα ἀλλάργατα κομμάτ', ἄκ'σα φωνῆς Προπ. (Κύζ.) Ἐν μποροῦμε ν' ἀλλαργάρωμε καθόλου (ἐν = δὲν) Σίφν. Οἱ σκύλλοι, ἀφοῦ ἡλλαργάρανε, ἡστρέφανε πίσω κ' ἡξανοίανε (ἐκ παραμυθ.) Θήρ. Ἐλλάργαρε τὸ καῖκι ἕνα μίλι Κύθν. Τόμον ἴαργίραν κομμάτι, φίν-νει καὶ αὐτὸς τ' ἀλώνι (ἐκ παραδ.) Σύμ. || Γνωμ.

Ἀπὸ γίγαντα δανείσων, | ἀπὸ ἀλεποῦ ἀλλαργαρίσων (εἶναι προτιμότερον νὰ συναλλάττεται τις πρὸς σκαιὸν καὶ ἀπηνῆ δανειστήν παρὰ πρὸς ἀδίκον καὶ κερδαλέον. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,452) Πάτμ. || Παροιμ.

Σύντεχνέ μου, σύντεχνέ μου, | 'ς τὴ δουλειὰ βοήθησέ μου, 'ς τὸ φαεῖν ἀλλάργερέ μου

(ἐπὶ τῶν βοηθουμένων καὶ εἰτα ἀγνωμονούντων) Κάμπ. Καὶ μετβ. ἀπωθῶ, ἀπομακρύνω πολλαχ.: Ἰαργέρω τὸ καῖκι Σύμ. Πβ. ἀλλαργένω, ἀλλαργεύω.

άλλαργένω Κρήτ. Κυκλ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀλλάργα κατὰ τὰ εἰς -ένω ρ.

Ἀπομακρύνομαι. Πβ. ἀλλαργάρω, ἀλλαργεύω.

άλλαργευτὰ ἐπίρρ. Πελοπν. (Φεν.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀλλαργευτός.

Κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, σπανίως: Ἀλλαργευτὰ πηγαίνομε κεῖθε.

άλλαργεύω Ἄνδρ. Εὐβ. Ζάκ. Ἡπ. Κέρκ. Μέγαρ. Πελοπν. (Βυτίν. Καλάβρυτ. Κόρινθ. Λάστ. κ. ἀ.) — Λεξ. Βλαστ. ἀλλαργεύω Κρήτ. Τήλ. ἀλλαργεύου Θράκ. (Αἰν.) Μακεδ. Σάμ. κ. ἀ. ἀλλαργεύου Β.Εὐβ. Κυδων. ἀλλαργέγγου Τσακων. ἀλλαργέγγου Καλαβρ. (Μπόβ.) ἴαργεύω Ἡπ. ἴαργεύω Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἀλλάργα.

